

Advocats d'ofici de Castelló de la Plana protestant pels retards de la Generalitat el dia 3 de desembre.

Excuses de mal pagador

Les dificultats financeres de la Generalitat passen factura a col·lectius i treballadors del País Valencià que depenen directament de les injeccions de diners públics. Visitem els perjudicats d'una política econòmica que no va pensar en l'endemà.

Ana García fa dies que viu pendent del fax que té al seu despatx, un habitatge d'aspecte funcional sense cap mica de luxe, on passa bona part de les hores que dedica al centre ocupacional Vicente Pérez, a València. Ella, que n'és la directora, resta a l'espera que arribe la comunicació de la Conselleria de Benestar Social que li confir-

me que la subvenció que era a punt d'arribar s'ha fet efectiva, després de mesos d'espera. Dit d'una altra manera: espera el paper que assegure que podrà pagar, per bé que amb retard, els proveïdors, les despeses de manteniment i els sous dels treballadors dels darrers dos mesos.

Com Ana García, molts més col·lectius al País Valencià viuen amb l'ai-

al cor per culpa de les penúries financeres de la Generalitat Valenciana. Després d'anys d'aparent abundància i d'una política basada en els grans esdeveniments, els calaixos de l'administració autonòmica són buides. El Consell no va saber nedar i guardar la roba i avui el dèficit (un mal crònic a gairebé totes les administracions) ha assolit tal magnitud que ha deixat de ser una xifra més entre totes les que periòdicament publica la premsa i ha esdevingut un problema en el dia a dia de moltes persones. La Generalitat no té diners per a pagar subvencions, ajudes o línies de finançament, i això posa entre l'espasa i la paret associacions i col·lectius, però també empreses, la viabilitat de les quals depèn directament de les injeccions econòmiques procedents de les finances autonòmiques. L'administració, certament, sol pagar tard i malament, però en aquest cas els pagaments es demoren com mai fins ara no ho havien fet, segons que assenyalen les persones consultades per EL TEMPS.

En el pitjor dels casos, els diners simplement han desaparegut de les partides pressupostàries, i han deixat els agreujats sense dret de reclamació. La llista de damnificats és llarga: dels rectors de les universitats a les netejadores d'hospitals; de programadors teatrals a agricultors; d'advocats d'ofici a professionals que atenen persones discapacitades; de centres de recerca a bandes de música. Avui és impossible de trobar cap sector on la Generalitat no aparega a la llista de morosos.

Els maldecaps que causa la falta de liquiditat de la Generalitat els coneix prou bé Ana García, que fa onze anys que decidí de muntar, juntament amb uns companys, un centre ocupacional per a discapacitats entre 21 i 65 anys, al barri d'Aiora de València. Llogaren una planta baixa al carrer de l'Humanista Furió, l'habilitaren tal com els va assenyalar l'administració i es constituïren en associació de professionals sense ànim de lucre. Avui tenen 43 usuaris, 43 persones dependents, que atenen cinc monitors, un psicòleg, un auxiliar ocupacional i un fisioterapeuta a jornada completa. Els "xavals", com a ella li agrada d'anomenar les persones discapacitades, es reparteixen en quatre sales, on duen a terme treballs de diverses menes. En total, s'hi estan vuit hores i mitja cada dia. Alguns realitzen l'acoblament de peces en fase inicial que després retornen a empreses que els paguen una gratificació econòmica.

Però enguany la crisi ha fet reduir les gratificacions econòmiques. Les empreses amb què col·laboren no tenen tanta feina de manufactura per a passar a la gent del Vicente Pérez, de manera que no ha quedat cap més remei que eliminar algunes de les activitats que abans es pagaven amb les quantitats procedents de les gratificacions. A desgrat d'Ana i els xavals, enguany no hi haurà visita a Gandia per a participar en el Festival d'Arts Escèniques de la Fundació Espurna perquè no hi ha manera de pagar el servei d'autobús.

Amb tot i això, ara per ara la principal preocupació d'Ana García no és pas aquesta. El centre que ella dirigeix s'ha hagut de gestionar des de mitjan octubre sense suport financer de la

"La Generalitat diu que la despesa social creix d'un 13,6% però el nostre pressupost continua congelat", diuen des dels centres ocupacionals.

Generalitat, simplement fent castells en l'aire. A principi de l'any passat, la Conselleria de Benestar Social els va concedir una subvenció que cobria el 80% del pressupost necessari per al funcionament normal del centre, amb la promesa que a mesura que passara l'any s'acordaria una partida complementària que abastaria el 20% restant. I el dia de 28 de desembre aquesta partida no s'havia fet efectiva, per més que tot indicava que arribaria abans que acabara l'any.

"Des del mes de setembre reclamàvem a la conselleria una resolució que donara forma al 20% que mancava", explica Àngel Bonafé, portaveu de la Coordinadora de Centres Ocupacionals de la Comunitat Valenciana, que crida l'atenció sobre la "inestabilitat" amb què han de treballar aquests centres. Des del mes d'octubre, el centre Vicente Pérez s'ha limitat a pagar les cotitzacions

El deute, com un coet

La crisi propulsa el deute de la Generalitat Valenciana a l'estratosfera. El dia 30 de juny, el deute de l'administració arribava a 16.127 milions d'euros, dels quals 13.996 corresponien a l'administració i els altres 2.131 a les empreses públiques. La xifra és la segona més gran de l'estat espanyol, només superada per Catalunya (30.578 milions). El deute de la Generalitat Valenciana representa ara per ara el 15,4% del seu PIB.

El darrer informe de la Sindicatura de Comptes —que audita les finances de la Generalitat—, fet públic la setmana passada, apunta que el 2008 la diferència entre els ingressos i els pagaments del Consell fou de 2.238 milions d'euros.

de la Seguretat Social, Hisenda i els rebuts de llum i aigua. La resta de pagaments, els ha haguts d'ajornar. "Afortunadament, la solidaritat que hauria de tenir la conselleria amb nosaltres, la tenen els proveïdors", explica Ana García, que recorda que centres com el Vicente Pérez "supleixen un servei que hauria de donar l'administració". "Intentem que la situació econòmica afecte tan poc com siga possible els usuaris del centre", assegura. En aquestes circumstàncies, la plantilla del Vicente Pérez s'ha trobat obligada a suplir les mancances econòmiques del centre amb una bona dosi de professionalitat i dedicació. De fet, ni ella ni cap de les altres vuit persones que treballen al centre no han rebut sinó el 50% del sou del mes de novembre. "La Generalitat Valenciana s'ompli la boca dient que la despesa social creix d'un 13,6%, però la realitat és que el nostre pressupost continua congelat", es queixa Àngel Bonafé, que tem que les empreses privades amb ànim de lucre acaben fent desaparèixer les associacions i cooperatives sense ànim de lucre que ara s'hi dediquen.

Avisar el cobrador del frac.

Amb tot, els treballadors dels centres ocupacionals no són els únics que tenen dificultats per a cobrar a final de mes. A l'hospital La Pedrera de Dénia, 38 treballadors del servei de neteja s'han trobat obligats a fer vaga des del 21 al 31 de desembre per reclamar que l'empresa concessionària per a la qual treballen, Klüh Linaer, els pague allò que els deu. La firma alemanya, que té adjudicada els serveis de neteja de cinc hospitals valencians més, ha deixat de pagar el sou del mes de novembre i l'extra de Nadal dels treballadors de La Pedrera tot al·legant que la Conselleria de Sanitat no els ha abonat les darreres catorze mensualitats. Des de Comissions Obreres, el secretari general

Una pedregada de deutes

Dels llauradors se sol dir que viuen pendents del cel, de si plourà a l'abril o si caurà una pedregada a l'octubre. I això, tot i ser cert, no explica del tot la complexitat de l'ofici. I si no, que ho demanen a Juan Enrique Benavent, un pagès de Quatretonda. A *Juanen*, com l'anomenen els seus amics, el preocupa l'oratge, però encara l'inquieta més saber quan la Generalitat voldrà pagar-li l'ajuda per arrancar uns albercoquers i unes pruneres afectats pel virus de la *sharka*.

Es tracta d'un virus que no malmeta l'arbre, però que altera el creixement de la fruita, i li dona un aspecte que la fa inservible per a la comercialització, amb el perjudici econòmic consegüent. Juanen tenia a principi d'any dos camps afectats per la *sharka*, de manera que a final d'abril es va acollir a la convocatòria d'ajuda de la Conselleria d'Agricultura per arrancar els fruiters. Per cada fruiter malmès, havia de rebre entre 8 euros i 9, si bé per a poder acollir-s'hi havia d'esperar-se a rebre la resolució administrativa i, posteriorment, arrancar l'arbre.

Nou mesos després de fer la sol·licitud, Juanen té la documentació que li permet d'arrancar els fruiters d'un dels camps, però no el de l'altre, de manera que aquest darrer –un terreny de “25 o 30 fanecades”– li resulta del tot improductiu. I –cosa més greu– com que no pot desfer-se dels arbres abans de rebre la resolució, hi ha el perill que el virus es propague a més conreus. “I la norma diu que cal arrancar-lo immediatament”, adverteix Benavent. “Fa un mes vaig telefonar a la conselleria”, explica aquest agricultor de la Vall d'Albaida, “per interessar-me'n i per saber si s'havien de retardar molt més. I em van respondre literalment que no tenien diners!”

El centre ocupacional Vicente Pérez ha estat afectat per la retallada financera de la Generalitat.

d'activitats diverses d'Alacant, Francisco Pérez, critica que Klüh Linaer “utilitza els treballadors per pressionar la conselleria”.

També en l'àmbit de la justícia l'administració sembla anar justa d'armilla. Al col·lapse crònic, enguany s'hi han afegit les dificultats per a pagar els advocats d'ofici, aquells als quals recorren els estrats de població que no disposen de recursos per a pagar-se un advocat propi. Ara, qui no té diners per a desembutxacar és l'administració, que ha mantingut en hibernació econòmica aquests professionals durant els darrers mesos. L'última setmana de desembre, la Conselleria de Justícia els va comunicar que els pagaria abans no acabara l'any.

El Consell Valencià de Col·legis d'Advocats i la Generalitat Valenciana tenen subscrit un conveni que estableix un cobrament trimestral, i el pagament de cada trimestre es fa efectiu quan comença el trimestre posterior. “Les protestes són perquè fins fa una setmana només havíem cobrat el 22% del segon trimestre i res del tercer”, explica Anna Oliver, que exerceix d'advocada d'ofici des de fa onze anys. “El retard del pagament és un problema crònic, però ara s'ha agreujat”, adverteix aquesta lletrada especialitzada en violència de gènere.

De fet, els impagaments de la Generalitat als professionals de la justícia deixen per al record imatges insòlites, com ara la manifestació del 3 desembre dels advocats i advocades del Col·legi de Castelló. Vestits amb togues, més de cent advocats van recórrer el centre de la ciutat per reivindicar davant la seu de la Generalitat el pagament d'un deute de 570.000 euros. Després s'hi afegiren, amb una concentració a les portes de la Ciutat de la Justícia, els advocats d'ofici de València, als quals es devien 4,9 milions d'euros. El dia 21 de desembre hi havia convocada una gran manifestació a València, una *marxa de togues*, que es va desconvoçar perquè a darrera hora, i a correu, la Conselleria de Justícia féu efectives les retribucions pendents.

Però si bé l'acció de la conselleria va servir per a apagar les flamarades

de les reivindicacions salarials, l'actitud de l'administració no ha fet sinó acreïxer les suspicàcies dels lletrats i lletrades d'ofici, que consideren que la Generalitat intenta desprestigiar la seua feina. Amb la crisi, ha augmentat la demanda d'advocats d'ofici i, en canvi, això no ha anat acompanyat de més assignació pressupostària. El 2008, el preu de la prestació final va duplicar els diners que la conselleria havia pressupostat a principi d'any. Tot i els antecedents, el 2009 es consignà una quantitat per sota de la que s'havia gastat l'any anterior, cosa que establia els fonaments del deficiència econòmic d'aquests darrers mesos. "Es crea un clima propici per a desprestigiar els advocats d'ofici com un servei públic i perquè el següent pas siga la privatització del servei, com ja s'ha fet en la sanitat", adverteix Anna Oliver, que recorda que la majoria de col·legues dediquen part del temps als torns d'ofici "perquè creuen en la funció social de l'advocacia".

Un sàinet de disbarats. Tanmateix, no afecta tothom de la mateixa manera l'esquinçada de l'administració valenciana. Als lletrats, per exemple, l'impagament dels salaris els empipa considerablement. Amb tot, n'hi ha molts que també treballen en l'àmbit privat, de manera que les retribucions procedents de la feina com a advocats d'ofici és sobretot un complement. El retard dels emoluments, en aquest cas, cou però no mata. En alguns altres casos, en canvi, el mànnà de l'administració és essencial per a assegurar la supervivència d'un projecte. Ho sap bé Ximo Flores, responsable del teatre Los Manantiales, a València.

Actor de professió, Ximo Flores va decidir d'obrir aquesta sala amb un aforament per a vuitanta persones l'any 1995. L'objectiu era de crear un espai teatral alternatiu, en vista que el teatre institucional de València es decantava per una línia de programació molt conservadora. "Volíem que Los Manantiales encabira el teatre que es fa als marges, com també han intentat de fer Carme Teatre o l'Espai Inestable", explica. A base d'esforços econòmics personals, el

Ximo Flores, responsable del teatre Los Manantiales, a València.

projecte prompte es va convertir en una realitat i en un referent pel que fa a la renovació del llenguatge teatral a València i a fora. Aquests darrers anys, programava una mitjana de 120 representacions, de les quals un 10% eren de producció pròpia. Fa quatre anys, signaren un conveni d'associació amb Teatres de la Generalitat, pel qual l'administració es comprometia a abonar una quantitat de diners cada any en concepte de sala concertada.

El conveni, que en unes altres circumstàncies podria haver estat una garantia d'estabilitat, s'ha convertit en una font de problemes durant aquest darrer any. Fins dimarts passat, Teatres de la Generalitat no havia pagat ni un sol euro dels 65.000 que li corresponien com a sala concertada, de manera que s'havia mantingut oberta a base de dilapidar el patrimoni del seu promotor. Tot i els requeriments i la sol·licitud d'informació, l'administració sempre ha respost amb un silenci. La situació va portar Ximo Flores a comptar els dies que quedaven abans de tancar la sala.

Però dimarts passat Flores es va trobar que Teatres havia ingressat una tercera part dels diners convinguts amb la Generalitat. Ho va saber perquè ho comprovà en el compte electrònic del banc, no perquè l'administració li ho comunicara. Els diners permetran que Los Manantiales allunye el perill

d'un ofegament immediat, però no evitaran que aquest projecte, una de les poques sales on es poden veure peces arriscades a València, es mantinga amb l'aigua al coll.

"En vista d'una situació de crisi financera, els primers sacrificats serem els que fem teatre contemporani", es lamenta Flores. Els diners que ara els han ingressat "aniran a tancar forats" i a respondre els requeriments dels bancs, explica. "Hem estat tot l'any amb l'ai al cor i els diners que ara ens han fer arribar són un alleujament, però no resolen el problema. El 2010 és a punt de començar i no sabem si hi haurà diners o no", explica Flores, que lamenta el "genocidi de la cultura dissident" que perpetra l'administració. Tancar? De moment, el màxim responsable de Los Manantiales encara vol percebre un raig d'esperança. De moment, fins el 27 de desembre passat, a l'única sala de representació de què disposen, un espai sense pretensions però amb bona cosa d'espectadors fixos, s'ha representat *El alma se serena*, d'Hongaresa Teatre. L'obra explicava la història dels habitants d'una finca a punt de ser engolida per l'especulació immobiliària en un barri amenaçat per les grues, les traques i la fórmula 1. Coincidència o resistència?

Violeta Tena